

V. évfolyam, 212. szám.

Oradea-Mare (Nagyvárad), 1923. Péntek, szeptember 21.

Cenzurat,

HIREK

Nagyváradai Éstílap

Bizetkészet: Strada Printur Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6

Egyes szám ára 2 Leu

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirtlapiroda Călea Regelă Ferdinand (Rákóczi-utca)

Magyar könyvek sorsa a Népszövetség előtt

Románia kilógással. — Hatszáz milliárdos belföldi magyar kölcsön

— Budapesti tudósítónk távirata —

Berzeviczy Albert, aki Genfben Magyarország egyik megbízottja volt, hazaérkezett Budapestre. Mint ismeretessé, Berzeviczy legutóbb a Népszövetségnek a szellemi közreműködés kérdésével foglalkozó bizottságban kifejtette a magyar álláspontot és kívánta, hogy

rint Magyarországról a Romániába vitt szepirdalmi termékekben politikai tendenciájú közleményeket rejtettek el. A Népszövetségi tanács a megfelelő garanciák mellett a magyar álláspontot fogadta el.

a tudományos és szepirdalmi termékek ki- és bevitelét politikai okokból ne korlátozzák. A kisanant és Franciaország képviselői elleneztek ezt az irányítást, de a többség rokonszenve Berzeviczy mellett volt.

Bethlen István gróf most Genfben várja be a döntést a többi magyar kérdésben. Tegnap a Népszövetség pénzügyi főtárhával, a főtárhátság pénzügyi osztályának főnökével és francia szakértőjével beható, részletes megbeszélést folytatott.

Románia képviselője hangsúlyozta, hogy a múlt tapasztalatai sze-

A magyar kormányhoz közel álló helyről közlik, hogy a Genfben tárgyaló magyar államférfiak be-

nyomása az, hogy a külföldi kölcsön meg lesz, de perfektualása nagyobb időt vesz igénybe, mint gondolták. Mivel a sikerben feltétlenül bízni lehet, bátran foglalkoznak az a gondolatokkal, hogy a pénzügyi helyzeten a külföldi kölcsönt megelőzve, egy belföldi kölcsönrel segítsenek.

Nincs kizárva, hogy erre vonatkozóan törvényjavaslatot tartsanak az októberben összehívó nemzetgyűlés elé.

A belföldi kölcsön összege 150—200 millió arany koronáról szólna, ami 500—600 milliárd papír koronát tesz ki.

Illetékeket biznak a belföldi kölcsön sikerében is.

mostani Magyarországon például sokkal több színház, mozi vagy autózlet létezen, mint annak idején egész Magyarország területén.

Az emberek könnyelműek lettek, éppen a könnyű kereset következtében és természetesen, hogy a megváltozott mentális következtében a kemény munka, a termelés is alábbhagyott. Ma mindenki jól él, akinek valami kis köze van a konjunkturalis üzletekhez, fejlődik a luxus és könnyen szerzett papírmilliók improduktív kiadásokban eltűnnek.

Természetesen, hogy ennek a bõjtje is bekövetkezik, de hogy mikor és hol kezdõdik, azt ma még nem lehet tudni.

Tapasztalatok erre vonatkozólag nincsenek, hiszen egyszer volt világháború és a mostanihoz hasonló világjelenségek eddig nem voltak konstatahatók. Magyarországon talán még sincs olyan nagy lehetősége egy nagy összeomlásnak, mint azokban az államokban, ahol az inflációt hangos jelszavak kíséretében végsõkig vitték a gyakorlatban. Viszont más oldalról nyugtalanító az a körülmény, hogy

az emberek hozzászoknak a könnyű keresethez, a luxushoz, amirõl nehéz lemondani és leszokni.

A tapasztalatok mutatják, hogy az infláció beteges tünete egy pénzügyi rendellenesség, aminek kell, hogy súlyos következményei legyenek.

— A magyar részvénytapirok külföldi elhelyezése szempontjából helyes az az akció, amely a korona megmentése érdekében megindult. Nézetem szerint az a helyes, hogy

nyersterménnyel megjavítani a valutát, exporttal szerezni friss pénzt.

Ez az egészséges szanalási akció, nem pedig egy külföldi kölcsön, amelynek feltételei súlyosak, szinte elfogadhatatlanok és amelyek inkább teherként nehezéneken az országra.

Tisztek a vámnál

Négy havi börtönre ítélték egy magyar alezredest

A balassagyarmati vármõrség parancsnoka Kisfaludy Péter Elemér alezredest és a vármõrséghez beosztott tisztek Gragger Ede és Permayer Artur századosok súlyos visszaéléseket követtek el. Az alezredest önkényesen megadóztatott minden határátlépõt egy szokollal és a befolyt összeget jórészt a saját céljaira fordította. A vámszakasz tisztjei és legénysége részére kiutalt 672.000 K gyorssegélyt Szkocsik István fővámor állítólag elvesztette. Az alezredest megakadályozta, hogy a fővámor ellen vizsgálatot indítsanak, ug, hogy nyíltan gyanúsítottak, hogy a gyorssegélyt tulajdonképpen az alezredest sikkasztotta el. Amikor végre Szkocsik fővámort mégis letartóztatták, az alezredest segítségével megszöktették a fogházból. Gragger századosnak viszont az volt a bûne, hogy a katonai lovakat magán fuvarosra használták és a jövedelmet elosztották. Permayer százados ezzel szemben azzal vádolják, hogy a vizsgálatot vezető ezredest megsértette és legitimista beszédeket tartott.

A fõtárgyaláson kihallgatott számos tanu igazolta, hogy az említett visszaélések valóban megtörténtek. A bíróság hosszas tanácskozás után hirdette ki az ítéletet. Bûnösnek mondotta ki Kisfaludy Péter Elemér alezredest szolgálati hatalommal való visszaélés bûntettében, továbbá a Szkocsik-féle ügygel kapcsolat-

ban bûnpártolás bûntettében és elítélte ezért négy havi súlyos börtönre, megfosztotta összes kitüntetéseitõl és az alezredesti rangfokozatból elbocsátotta.

A honvédtörvényszék Gragger Ede századosot szolgálatban tanusított hanyagság által elkövetett vétségért 2 havi Permayer Artur századosot fegyelmi kihágás miatt 14 napi súlyosbított fogházra ítélte.

A pesi lözsde és a magyar korona

A Kereskedelmi Bank elnökének érdekes nyilatkozata

Budapesti tudósítónk jelenti: Weisz Fülöp, a Kereskedelmi Bank elnöke a pesi tőzsdérõl és a magyar koronáról érdekes nyilatkozatot adott:

— A korona romlása egy látszólagos konjunktúrát teremtett meg nemcsak Magyarországon, hanem Németországban, Ausztriában is, vagyis általában mindenütt, ahol a valuta deromlott. Ez a koronaromlás magával hozta, hogy a papírmilliókban nagy vagyonok keletkeztek és nagy keresetek mutatkoztak az egész vonalon.

Ebben a látszólagos konjunktúrában nemcsak a bankok keresetek, hanem mindenki, aki beilleszkedett az új helyzetbe.

s bizony a legtöbb ember, akár kényszerüsbõl, akár nem, sietett beleheiyezkedni az új helyzetbe. A tőzsdéses láza ennek következtében fantasztikus arányokat kezd ölteni és a könnyű kereset-

tek következtében az igények erõsen fokozódtak. Különben nem volna lehetséges, hogy

Német távirások felajánlották a munkát a franciáknak

Párizsból jelenti: A lapok jelentése szerint a német táviró-tisztviselõk a megszállt területen hajlandók munkába állani.

A szövetségközi vezetõség a munkábalépni szándékozókna a következõ feltételeket állította:

1. A német hivatalnokok és mûszaki alkalmazottak tartoznak a táviróberendezéseket rendbehozni és a szövetségközi hatóságok utasítására dolgozni.

2. Mindezt továbbra is a szövetségközies ellenõrzésével.

3. A táviró- és telefonszolgálatnál lévõ katonák helyükön maradnak: ellenõrzik és védelmezik a szolgálatukba lépõket.

Coblentzen már megkezdõdött a munka.

Berlinbõl jelenti: A postaniszteriumban mit sem tudnak a coblenziei munkafelajánlásá-

ról. Mindezt a franciák áhírének mondják, hiszen Coblenzből az összes távirótisztviselőket kiutasították a franciák.

HIREK

MAI ZÜRICH NYITÁSI

BERLIN	000000003
NEWYORK	565 ¹ / ₂
LONDON	2568
PÁRIS	3350
MILANO	2572 ¹ / ₂
PRÁGA	1696
BUDAPEST	003 ¹ / ₈
BUKAREST	255
BRATISLAVA	00079 ⁵ / ₈

Nagyvárad arfolyamok a mai zsidó ünnep miatt nem alakultak ki.

Óriási valutarázadás Berlinben

Berlinből jelentik: Fellingner a devizaigénybevétel kormánybiztosa a város területén nagy devizarázzát rendelt el a nyilvános helyeken. Az eredmény Fellingner nyilatkozata szerint igen tekintélyes és különböző országok pénzneméből több száz millió márkát értékű valuta leforgalását eredményezte. Az összegget nyomban a birodalmi bank rendelkezésére bocsátotta.

Bizalmas értekezlet Bratianu lakásán

Bukarestből jelentik: Szombaton újabb minisztertanács lesz, amelyen végleg elintézik a kormányban bekövetkező változások kérdését. Ez alkalommal fogja Bratianu miniszterelnök a belpolitikai helyzetre vonatkozó álláspontját kifejezni.

Ezzel kapcsolatos az a bizalmas értekezlet, amelyet a miniszterelnök lakásán tartottak, amelyen Constantinescu földművelési, Mardarescu hadügyi Duca külügy és Vintila Bratianu pénzügyminiszter vettek részt.

Megmozdultak a holland fascisták is

Hágából jelentik: A holland fascista-párt falragaszokban követeli a kormány lemondását, a parlament feloszlását és diktátor kinevezését olasz-spanyol mintára.

A kisenevi korzó rémei

(Bukaresti tudósítónktól.) Bessarabiában hallatlan vakmerőséggel dolgoznak megint a rablók. Most már nemcsak az országúton támadják meg a békés kereskedőket, vagy kis falvakban törnek be parasztházakba, hanem Kiseneben, a tartomány fővárosában is szabadjára garázdálkodnak. Tegnap este egyik kisenevi fasorban felfegyverzett banditák több sétáló polgárt kifosztottak. Katonaság és csendőrség fog ezután hajtóvadászatot rendezni az elszaporodott rablóhadakra.

Hosszu nap

Az engesztelés napja van ma, a zsidóság legnagyobb ünnepe, a megbocsátás, a feledés, a megtisztulás időbeli szimbóluma. Az uccákon, a házakban, üzletekben kihaj minden élet és zsufoltta lettek a templomok és évezredek kegyetlen harcainak tüzen átment nép emelkedik a hit erejével a magasságok felé. Egymás megértésének, hívságos földi viszáltyok elcsittulásának napja a Jóm-Kipur. A város képén meglátszott, hogy legnagyobb ünnepüket ülik a zsidók. Az üzletek zárt redőnyei, a kihalt kávéházak, mindannyi külső jele a nagy napnak.

* A katolikus nővédő egyesület elnöksége felhívja a leány-cselédek gazdáit a következőkre: Egyesületünk főcélja a fiatalok ruháztartásában alkalmazott leányok megvédése és megtartása a tiszta erkölcsbe. Ezért foglalkoztatjuk és neveljük meg szórakoztatjuk őket vasárnap délutánonként a „Margit” leánykörbe. (Helyisége a Sz. Vince-intézet Nőgállás.) Felhívásunkra már szép számmal iratták be a gazdák és gazdasszonyok a fiatal cseléd lányokat. De szívesen terjesztjük ki nagyobb körbe is leányvédelmi munkánkat és folytatjuk a beirattást vasárnap délutánonként (4 ó.) Aki lelken viseli a fiatal háztartási alkalmazottja erkölcsi életét és azt óhajtja, hogy vasárnap délutánjait minden kiadás nélkül jó társaságba, nemeslelkű asszonyok felügyelete alatt töltsse el az még mindig beirathatja a „Margit” leánykörbe.

* Hangverseny Frentiu püspök tiszteletére. Teljes egyházi pompával ünnepli meg a görög katolikus szentszék fenkölt gondolkodású lelkipásztorának dr. Frentiu Valér püspök áldozópapságának 25 éves jubileumát.

Dr. Frentiu holnapi jubiláris ünnepségének igen értékes programja lesz az a hangverseny, amelyet a dr. Bolkis Viktor postafőigazgató vezetésével működő bizottság holnap, péntek este 9 órakor fog rendezni a Kereskedelmi Csarnok nagytermében. A koncerten fog bemutatkozni Pó Lia a kolozsvári nemzeti opera nagyszerű hangú énekesnője és Pável Constantin operaénekes. Szerepelnek még a műsoron a Marcus művészpár, továbbá Vomácska József tanár vezetésével a filharmonikusok vonós zenekara.

* IMPERIAL likör, rum, cognac a vezető márka.

* A város póthitele. A pénzügyi bizottság dr. Vostinár János elnöklésével ma délelőtti ülést tartott a városházán, amelyen tárgyalás alá vették a póthitelre vonatkozó javaslatot, amelyet Benedek Aladár pénzügyi tanácsos terjesztett elő.

* Vasárnap újabb löversenyek lesznek. A legutóbbi löversenyek sikere újabb futtatások rendezésére készítette a várad 5-ös Rosiori ezred tisztikarát. Vasárnap délután fél három órakor, a Bóné kut melletti löversenyterén a legjobb lovakkal megismétlik a közönség előtt azokat a látványos ugrató számokat, amelyek a múlt vasárnap óta feleithetetlen élményképpen élnek azokban, akik jelen voltak. Hosszabb távú futtatás is lesz, egy rendkívül érdekes verseny, amelyben az összes eddigi versenyek győztes lovai és győztes lovasai mérik össze erejüket. A futtatásoknál tolizátor is működik.

* Berthelot tábornokot fogadják a kormány nevében. Bukarestből jelentik: Constantinescu földművelésiügyi miniszter ma Aradra utazott, hogy a kormány nevében fogadja Berthelot tábornokot, aki temesi birtokára érkezik.

* Házasság. Nagy Árpád fiatal törekvő fodrász iparos, a Nagy János és Fia cég beltagja, vasárnap délután fél 5 órakor vezeti oltárhoz a Barátok templomában menyasszonyát: Somo gyi Irmuskát.

* A Kereskedelmi Csarnok iskolát létesít. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara Barbu Romulusz elnöklésével tegnap délután rendkívüli ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya az volt, hogy a romániai ifjúságot a kereskedelmi és ipari pályákra tömörítsék. Az értekezlet ki-mondotta, hogy a terv keresztülvitelének biztosítására a célnak megfelelően iskolát állít fel, ahol az ifjúságos szakszerű oktatásba részesítik. Az értekezlet elhatározta, hogy az iskola fenntartás költségeit széleskörű akcióval fogják biztosítani.

* Miért nem iszol GOTT-SCHLIG rumot?!

* A Gonda betörés fejleményei. A Gonda-féle 120 ezer lejes cipőgyári fosztogatás ügyében az rendőrség mára fejezte be a nyomozást. A gvanusítottak közül a rendőrség Brinde Jánost szabadlábra helyezték, mivel sikerült alibit igazolnia. Ez könyven is ment, mert Brinde János a betörés elkövetésének idején a rendőrségi fogda vendége volt. Bátyját Brinde Györgyöt és Jánót Józsefet, akik teljes beismerésben voltak, ma kísérték át az ügyészségre.

* Félholtra verte a feleségét. Az elmúlt éjjel előállították a nagyvárad rendőrségére Veres János 42 éves napszámot, aki itt-as állapotban Varju-ucca 14. sz. alatti lakásán félholtra verte a feleségét. A súlyosan sérült asszonyt a mentők a köz-kórházba szállították s ott aggasztó az állapota, mert a bántalmazás következtében belső vérzése keletkezett. A brutális férfi ellen megindult az eljárás súlyos testi sérítés vétsége címén és a rendőrségi cellából valószínűleg az ügyészségi fogházba vándorol.

* Elmebeteg az autón. Budapesti tud. jelenti: Az éi folyamán egy elegáns fiatalember autótaxiba ült és a Csillag-hegy felé hajtattott. A Római-fürdő közelében hirtelen revolvert rántott elő és többször rálőtt a mellette ülő sofőrre, majd a sebekről felájultán heverő sofőr pénzét elrabolta. A sofőrt súlyos sérüléseivel a kórházba szállították. A rendőrség véleménye szerint a rablógyilkos a tébolydából megszökött elmebeteg.

* A Hegedűs hirlapiroda kölcsönkönyvtárának katalogusa megjelent. Érdeklődők megkaphatják a hirlapirodában.

* „A becsтеленek” — Dorian Film — Dorian-Filmszínházban. Egy komoly erkölcsdráma — „A becsтеленek” című film kerül ma csütörtökön utoljára bemutatásra a Dorian-Filmszínházban. A darab témája az életből van merítve, szerelem, könnyelmű élet és ami ennek a poeintja az öngyilkosság fejezi be e mély hatású erkölcsdrámát, melynek főszerepeit a közkedvelt Hollay Kamilla, a bájos film-star és Vendrey Ferenc, Tanay Frigyes, a budapesti Víg-színház ünnepelt művészei alakítják. Ezt megelőzi egy kacagtató bohózat: „Cool és Seff csavargók lettek.”

* Szombaton lesz a szalontai hetipiace. Ezen a héten, az ünnepekre való tekintettel a hetipiaceot Nagyszalontán szombaton tartják meg.

* Ne féljen az időjárás változásaitól. Hűléstől, huruttól megóvja testét, ha állandóan Brázay sóborszeszt használ. Mindenütt kapható.

* A váradszöllősi hős. Az éi folyamán bilincsek között kísérték be a rendőrségre Buzás László váradszöllősi legényt, aki egyik társát konyhakéssel hátba-szurta, aki életveszélyes sebével ismeretlen helyen fekszik.

* Öltöző asztala hiányos, ha nincs rajta Brázay kölni víz, kapható mindenütt.

— Atlantide, az idny legszebb filmjének első része ma, csütörtökön utoljára látható az Apolló moziban. Pénteken a második — befejező rész — kerül bemutatásra. Előadás kezdete az Apollóban 5, 7 és 9, az Atlanticban 9 órakor.

* Szép férfi frizurában elengedhetetlen a Brázay brillantin. Mindenütt kapható.

DORIAN Filmszínház

Ma csütörtökön utoljára

A

BECSTELENEK

Erkölcdráma 4 felvonásban. A főszerepben: Hollay Kamilla

DORIAN FILM!

Sonnenfeld Adolf r.-t. Nagyvárad

Óriási fehér és színes filo-kalap vásár

KLEIN SIMON
oégnél Nagy Sándor u. 1,

Felhívom a hölgyek és masamódnók figyelmét, hogy a KLEIN-féle KALAPGYÁR 3 nap alatt a legszebb és legdivatosabb formákra alakít

Magyar kisebbségi ügyek a minisztertanács előtt

Mit tapasztalt Bratianu Csehországban? — Angheliescu minisztert zavarba hozták.

Bukaresti tudósítónk jelenti: A tegnapi minisztertanács — az első, amióta Bratianu miniszternek Csehszlovákiából hazaérkezett — elég kedélyes hangulatban folyt le. Így a miniszterelnök felolvasta csehországi utijegyzetét és különösen

a fiatal cseh köztársaság népkisebbségi és agrárviszonyairól elmélkedett hosszabbban.

Bratianu arra a konklúzióra jutott, hogy Romániában a kisebbségek nagyobb szabadságnak örvendenek, mint Csehszlovákiában és az agrárreformot is enyhébben kezelték a csehek.

Angheliescu közoktatásügyi miniszter a tőle megszokott könynyedséggel terjesztette elő

a kisebbségi felekezeti iskolák előadási nyelvére vonatkozó javaslatát és határozatilag ki akarta mondani a minisztertanácsnak, hogy a kisebbségi középiskolákban a földrajzot, történelmet és alkotmányt románul kell tanítani.

A minisztertanács azonban nem határozott, hanem a kérdés egész komplexumának tárgyalását a legközelebbi minisztertanácsra halasztotta.

Duca külügyminiszter felemlítette a Besszarábiában megtelepedett Ukrániából menekült zsidók kiutasításának ügyét. Vaitoi-anu belügyminiszter vázolja a menekültek helyzetét és kijelenti, hogy ő rendelte el azok kiutasítását, még pedig Bratianu miniszterelnök egy régebbi határozata alapján. Ekkor a miniszterelnök felsorolja a motivumokat,

amelyek arra az elhatározásra készítették, hogy

a Besszarábiába menekült zsidókat kiutasítsa.

A minisztertanács ezek után helyesli Bratianu intézkedését.

Minisztertanács végeztével Angheliescu közoktatásügyi miniszter a sajtó munkatársainak magyarázatot tartott a kisebbségi iskolák problémájáról.

Egy újságíró megkérdezte:

— Múltotzatott olvasni az Infratireában a magyar iskolákra vonatkozó hosszabb cikket, miniszter ur?

— Nem olvastam, de nem is lehetett jó ha hosszú volt — mondja a miniszter. Aztán hozzá fűzi:

— Hát ki írta?

— Senki! — felel az újságíró. A miniszter urnak egy nyilatkozata volt a cikk.

Erre a miniszter felugrott és faképnél hagyta a zsurnalisztákat.

Constantinescu földművelésügyi miniszter nyilatkozott az újságíróknak, de érdemleges dolgokat most sem mondott. Ellenben ő kérdezte:

— Olvasták, mit mondtam Karlsbadban? Még nyolc évig lesz a liberális párt uralmon! Hát ez a leglényegesebb, amit mondhatok.

Egyébként tudott dolog, most van napirenden a kormányátalakításának kérdése is. Egy miniszter sem tudja, nem függ-e feje fölött Damoklesz kardja?

Az egyik miniszter kijelentette, hogy a kormány átalakításának eszméjéhez Bratianu miniszterelnök szigorúan ragaszkodik és az meg is fog történni.

Titokzatos kiskörösi fekete kéz

Zsarolási hadjárat a kiskörösi zsidó kereskedők ellen.

— Budapesti tudósítónktól —

Budapesti tudósítónk jelenti: A kiskörösi kereskedők és vállalkozók hetek óta nagy izgalomban élnek. Egymás után több gazdag zsidó kereskedő névtelen levelet kapott, amelyben felszólítják őket, hogy

ha az életük kedves haladéktalanul helyezzenek bizonyos előre megjelölt helyekre milliós pénzszegeket.

Az első ilyen névtelen levelet egy fűszernagykereskedő kapta, akinek kocsisa átadott reggel egy zárt borítékot nevére címezve. A kocsis azt mondotta gazdájának:

— Egy kaftános zsidó ember adta ide a kezembe ezt a levelet, hogy odaadjam a tekintetes urnak.

A levélben névtelen levélíró halálos fenyegetőzések mellett arra hívja fel a kereskedőt, hogy a temető egyik megjelölt helyére azonnal tegyen le ötmillió koronát.

Ezután a névtelen levél után mások is kaptak hasonló tartalmú fenyegető levelet. Egy másik kiskörösi kereskedő, amikor hasonlóképpen zsaroló levelet kapott, azonnal felutazott Budapestre és magándetektívet vitt le magával annak kinyomozására, hogy kik lehetnek a zsarolók. A levélben ugyanis arra szólították fel őt, hogy a vasuti pályaudvar egyik

farakásának aljába tegyen le hárommillió koronát, mert ellenkező esetben az életével felel.

A magándetektív még nappal a vasut egyik teherkocsijába rejtőzött el, hogy megleshesse a tetteseket.

Időközben a csendőrséget is értesítették a zsaroló levelekről. A csendőrségi laktanya szemben van a vasuti állomással. Este a kereskedő látszólagosan el akart helyezni, valamint a farakásnál, mert sejtették, hogy a zsarolók is leskelődnek, vajon odavá-

szik-e a pénzt. Amikor a farakásba akarta helyezni a kereskedő a kis csomagot, az esti sötétségben

a csendőrök lepték meg a kereskedőt, azt gondolván, hogy ő a tettes.

Az így keletkezett feltűnő rajtütéssel elriasztották a valódi zsarolókat.

Az első ilyen zsaroló levelet, mint említettük, a fűszernagykereskedő kocsisa szerint egy kaftános zsidó nyújtotta át. A kocsis vallomásaiból azt követ-

keztették, hogy az az ismeretlen kaftános ember valamilyen állótözekeket viselt. Később derült ki, hogy a kocsis aznap éjszaka itt volt a házban lakó egyik fiatalember, aki éjjel jött haza, találta meg a levelet a kapu aljába bedobva. Odaadta a talált levelet a kocsisnak, hogy kézbesítse gazdájának. A megriasztott és megfenyegetett kereskedők természetesen azonnal jelentést tettek a fenyegető levelekről a kiskörösi csendőrségnek, amely a halálos fenyegető levelek íróit nem tudta kinyomozni.

Orth János tragédiája

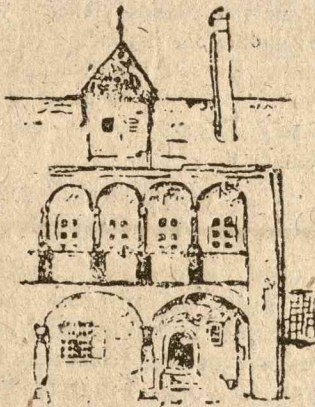
A főherceg, akit elnyelt a tenger...

Románia területén kizárólagossági joggal közli a NAGYVARADI ESTILAP.

Copyright 1923. by „Die Stunde” Vienna.

János Szalvátor főhercegből — Orth János. — A volt főherceg mint hajóskapitány. — A Santa Margheritta — Orth János és Stubel Milli esküvője. — A Santa Margherita eltűnése.

1889 október 23-án írják első ízben a lapok (az „udvari hírek” rovatában) párisi jelentése alapján, hogy János Szalvátor főherceg Franciaországból, hol a párisi világtállítást tekinti meg, hosszabb külföldi utra szándékozik indulni. Hozzáteszik még, hogy a főherceg fivérének, Lajos Szalvátor főhercegnek a boleári szigeteken fekvő birtokát is meglátogatja, ahól mint magánember, rangjáról, jogairól és címeiről lemondva, kizárólag katonai és hajózási tanulmányainak akar élni.

Schloss Orth

Október 25-én jelenti a Fremdenblatt: „(Udvari hír.) Pólából jelentik: van Pietruski sorhajóhadnagy, kit János főherceg mellé szolgálattelvő kamarásul rendeltek ki és aki innen állásának elfoglalása céljából elutazott, ma visszatért Pólába, mert János főherceg bármiféle szolgálattelvő kamarásnak személye mellé való beosztásáról lemondott.”

A Berliner Tageblatt jelenti november 14-én:

„János főherceg tegnapelőtt óta Hamburgban tartózkodik és a Hamburger Hof-ban szállt meg, hol táviratilag értesítették Ferenc József császárnak arról a hetek óta várt engedélyéről, hogy a főherceg ezentúl az Orth János nevet viselheti. Ezt a nevet Gmunden mellett fekvő szigeti kastélyáról vette a főherceg, ki nyaranta igen szeretett Orth-kastélyban időzni. Hamburgban a legnagyobb hajózási társaságok egyikével folytat tárgyalásokat a főherceg, ki ma Londonba utazik, hogy ott az egyik hajózási vállalat kötelékébe lépjen. A császári engedély megérkezése után a főherceg rögtön új polgári nevével ellátott névjegyet rendelt.”

A Hamburger Korrespondent írja december 4-én:

„Orth János, ki — mint ismeretes — egy idő óta itt tartózkodik, ma Brémán át Hollandiába és Angliába utazik...

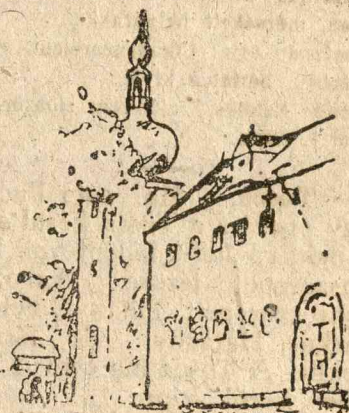
Amint megbízható forrásból értesülünk, új életpályájának végleges megválasztására döntő befolyással lesz új állampolgárságának még eddig tisztázatlan kérdése.”

Október 30-án, a 2-ik számú tüzezered, melynek tulajdonosa János Szalvátor főherceg volt, a hadsereg rendeleti közlönyében az ezredtulajdonos megjelölése nélkül jelenik meg.

1889 december 15-én a magyar hivatalos lap, a Budapesti Közlöny, János Szalvátor főhercegnek a magyar főrendiház tagjai sorából való törlesét közli.

December 19-én Trautmannsdorff gróf az elnöklése alatt álló osztrák Urakházának, Taaffe osztrák miniszterelnök arra irányuló írásbeli kérelmét tolmácsolja, hogy János főherceg az Urakháza tagjai között többé ne említették. Egyidejűleg a következő magyarázatot adja Trautmannsdorff:

„A császári ház és a külügyek minisztere Ö Excellenciájának egy hozzáintézt közlése szerint, Ö császári királyi apostoli Felsége, ez év október 16-án kelt legfelsőbb kéziratában, Ö cs. és kir. Fensége János főherceg urnak, az őt, mint császári ház tagját megillető összes jogokról, valamint katonai rangjáról önként való lemondását és az általa választott Orth János polgári nevének felvételét legkegyesebben jóváhagyván méltóztatott.”

János Szalvátor főherceg kedvenc kastélya. A „Landschloss” első emeletén volt Orth János lakosztálya.

1890 február 8-án írja a Neue Freie Presse, hogy Sodici kapitányt, Orth János magányachtja egykori parancsnokának sógorát, Orth Dünnkirchenbe rendelte, hogy utjonnan vásárolt kereskedelmi gőzösének parancsnokává tegye meg. János, egykori főherceg, egy Sodici kapitányhoz intézett levelében jelenti, hogy ő, mint katonaviselt ember és hajójának jelenleg már csak helyettes

parancsnoka, fellebbvalója iránt mindig a kötelességteljes és a neki kijáró engedelmességgel fog viselkedni. Az Orth-hajó legénysége egyébként legnagyobb részben quarnerói matrózokból áll.

János Szalvátor főherceg

1890 március 24-én jelenti a Neue Freie Presse, hogy Orth János hajójának neve: Santa Margherita. A hajót, mely azelőtt gyapjuszállító gőzös volt, Londonban vásárolták. Londoni jelentések szerint Orth kapitány különböző szállítmányokkal a La Plata államokba indult. Később Chile-be vitorlázik a hajó, hogy itt Hamburg számára salétromot vegyen fel. Tekintettel arra, hogy a salétrom itt, a beszerzési forrásnál igen olcsó és hogy évente körülbelül 35 millió márka összegben hozzák ezt az árut Hamburgba, — valószínű, hogy az új hajózási vállalkozó és kapitány szép nyereséghez jut ilyen módon. A Santa Margherita az osztrák-magyar kereskedelmi lobogó alatt jár.

1890 március 26-án a Santa Margherita elhagyja a kikötőt. Ezen a napon kelt Orth János utolsó végrendelete.

Orth János behajózása előtt azonban, hívására, Stubel Milli Londonba utazik, ahol megbeszélnek. Első útjára, melyet

a Santa Margheritán tett és pedig Buenos-Ayres-be, Orth János nem vitte magával Stubel Millit, azaz, most már feleségét. A feleség csak 1890 júniusában utazik utána és a buenos-ayresi kikötőben száll vele a Santa Margherita fedélzetére, mikor a hajó július 12-én Porto La Plata-ból Valparaísoba indul.

Erről a napról keltek Stubel Milli utolsó levelei. Ettől a naptól kezdve a Santa Margherita eltűnt.

1890 július 21-én azokon a vizeken, melyeken a hajónak át kellett kelnie, a Kap Tres/Puntas magasságban, hozzávetőlegesen a déli szélesség 48-ik foka és a nyugati hosszúság 65-ik foka alatt a patagóniai tengerpart hosszában, a Cambyses-viharnak nevezett rendkívül gyorsaságú és hevességgű vihar toboit. A számítások szerint a Santa Margheritának ezen a napon éppen itt kellett áthaladnia.

A Santa Margherita sorsának felderítésére kiküldött expedíciók mind eredmény nélkül tértek vissza.

Ekkor a legkalandosabb híresztelések keltek szárnyra. Az egyik szerint Orth János és felesége megmenekültek és mint farmer-házaspár élnek Braziliában. Egy másik hír szerint Orth Jánost egy ízben látták Dél-Kaliforniában. Ezek a híresztelések még akkor sem némutak el, amikor a legfelsőbb udvartartás 1911 júniusában Orth Jánost holtán nyilvánította és elhalálozásának napjával az 1890-ik esztendő július havának 21-ik napját állapította meg. Még 1920-ban is élt Kairóban egy ál-Orth János. Az egész világon, de különösen Ausztriában és Magyarországon, még ma is sokan akadnak, akik Orth János halálában nem hisznek.

Ezekből a száraz adatokból nem épül fel híven Orth János életének tragikus íve és amit eddig összeírtak felőle, még inkább az igazság kiderítésének akadályos volt. De Orth János történetének igazsága nem is okiratokban található fel tulajdonképpen.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Tosca, új kiosztásban A bérlet 7. szám.

Péntek: Hazajáró lélek, újdonság harmadszor, B bérlet 8. szám.

Szombat délután: Iglói diákok, új kiosztásban, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Rigoletto, új kiosztásban, bérleten kívül.

Vasárnap délután: Obsitos, új kiosztásban, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Cigányszerelem, új kiosztásban, bérleten kívül.

Hétfő: Szidike, újdonság először, A bérlet 9. szám.

— Tosca. Ma este Puccini nagy operája a Tosca kerül színre Bakcsay Judit felléptével, ki a címszerepet játssza. Az opera többi szerepeit Tihanyi, Feleky, Márkus, Harsányi és Bereng éneklik. A Tosca ma este A bérletben kerül színre.

— A hazajáró lélek. Eddig nem tapasztalt nagy érdeklődés nyilvánul meg a Hazajáró lélek színmű péntek esti előadása iránt, ez alkalommal a Hazajáró lélek harmadszor kerül színre és pedig B bérletben. A főszerepeket ezen az előadáson is Jósika, Tóth, Kiss Gyula, Harsányi, Pogány, Balassa és Katona játsszák.

— Rigoletto. Teljesen elkészült az opera együttes Váradi karnagy vezetésével mellett Verdi

legszebb operájával a Rigolettoval, mely szombaton este kerül előadásra bérleten kívül. E gyönyörű opera főszerepeit Bakcsay, Gavara, Tihanyi, Feleky, Márkus, Bereng, Békési éneklik.

— Cigányszerelem. Vasárnap este bérleten kívüli előadásban Lehár legértékesebb operettje a Cigányszerelem kerül színre teljesen új szereplőkkel új betanulásban. E nagyszerű operettben az operett együttes minden tagja játszik és ez különös érdekességet kölcsönöz e repriznek. A főszerepeket Pintér, Biczó, Zilahy, Borovszky, Kozma, Misoga, Madas, Vigh és Balassa játsszák. A zenekart Szatmári karnagy vezényli.

— Délutáni előadások. Szombaton délután az Iglói diákok, vasárnap délután pedig az Obsitos operette lesz a színház műsorán, mindkét délutáni előadás mérsékelt helyárakkal lesz megtartva.

— Szidike. Ugy témájánál, mint alakjainál fogva igen érdekes előadást fogunk látni hétfőn este, amikor is A bérletben kerül bemutatásra Tyeressánszky nagy sikerű bohózata a Szidike, melynek címszerepét Zilahy Irén fogja játszani. A Szidike főszerepeit ezenkívül Harsányi, Pogány, Madas, Misoga, Sorri, Vigh, Balassa, Béhr Matyi, Kertész Mancsi, Galambos játsszák. Zilahy

Irén a darabban két eredeti újdolt fog énekelni, melynek a szerzője Várady Aladár. E két dalt először Budapesten énekeltek a Szidike előadása alatt a Magyar Színházban, melynek különösebb nagy sikere volt.

Értesítés

Alulírott fogorvos doktorok elhatározták, hogy a kevésbé módos közönségnek is lehetővé tesszük fogainak orvosok által való rendbehozatalát. Ezen humanisztikus elhatározásukkal céljuk az, hogy a fentemlített társadalmi osztálynak is hozzáférhetővé tesszük ezáltal, hogy orvosi képzettséggel bíró fogorvos specialistákat vehessen igénybe. Alulírott fogorvosok vállalkoztak arra, hogy a neveik mellett feltüntetett rendelőjükben és ugyancsak az ott jelzett és pontosan betartandó idő alatt a foghúzásokat és fogműtéteket teljesen ingyen, a fogtöméseket és műfogakat pedig az anyag napi árának megtérítése ellenében végzik el.

Dr Adonyi Jenő, Kath. Kör (Str. Printul Carol 5.) szerda d. e. 9—10.

Dr Bauer Albert, Str. Szaniszló 6. kedd, csütörtök, szombat d. u. 3—5.

Dr Deák Emil, Str. Rimánóczy 2., kedd, csütörtök, szombat d. e. 10—11.

Dr Halász Andor, Str. Nic. Jorga, Zöldfa-u. hétfő, szerda, péntek d. e. 10—11.

Dr Kovács Gyula, Apolló-épület, szombat d. e. fél 10-től fél 11-ig.

Dr Krausz Irén, Kath. Kör (Szilágyi Dezső-u.) 5. hétfő, kedd, péntek d. u. 2—3.

Dr Klein Jenő, Templom-tér 8. szerda, szombat d. e. 8—10.

Dr Leipnik Sándor, Parcul Eminescu, Ezredévi Emléktér 2. kedd, csütörtök, szombat d. e. 9—10.

Dr Rácz Béla, Str. Reg. Ferdinánd 13. péntek d. e. 9—10.

Dr Sajósi György, Str. Nic. Jorga, Zöldfa-u. 17. kedd, csütörtök, szombat d. e. 10—11.

Dr Stolez Gyula, Parcul Eminescu, Ezredévi Emléktér 2. kedd d. e. 9—10.

Dr Szabó Sándor, Emkepalota, P. Reg. Mária, hétfő, szombat d. u. 3—4.

Bódis Ferenc

arany, ezüst, óra
és ékszerárú üzlete

Bul. Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 1

Nagy választék Olcsó árak

Állandó újdonságok
minden fazonu ezüst
és alpacca ridikülökből

Készít, javít, átalakít, vesz, elad, cserél

x Darvas harisnyái a legjobbak.

* Itt vannak Bécsből a legszebb, legelegánsabb fehér és színes filc-kalapok a „RITA” kalap-szalomban (Teleky-utca 24.) Bőrkalap 150 lei.

Főszervező: MARTON MANÓ
Felelős szervező: KATONA BÉLA

Bere Corvin
interese și răcoresc
CORVIN
FABRICA DE BERE SA
TIMISOAREANA
TEMESVARI
SÖRFÖZDE RT.

folytatólagos használatnál
kiváló gyógyhatásu.

Diákegyenruhákat

minden elfogadható árban
kifogástalanul készít

Biró László
Posa (Ur)-utca 24.

ASZÓDI

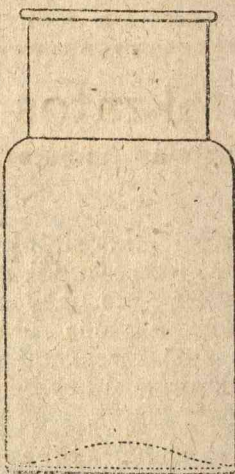
8féle zamatú pörkölt kávéja
izre és zamatra utánozhatatlan
Kapható kizárólag Sas-palota
fűszer- és csemege üzletében.

FRIEDMANN

ékszerezés, drágakőfoglaltó
vénnök Călea Regale Fer-
dinand (Rákóczi-ut) 7-b sz.

Elvállal új ékszerek készítését, régiek
átolgozását, drágakő foglaltását. Törött
aranyat, brilliánt magas árban vesz.

Háziasszonyok!

Ajánlat befőttes és uborkás
üvegeket minden formában és
mennyiségben, is és paradicsom-
os üvegeket, háztartási cik-
keket, porcellán árukat, kivéte-
les olcsó árakban. Telefon 372

Komlós Testvérek

Oradea-Mare (Nagyvárad)
N. Jorga (Zöldfa)-utca 13

Lakás

Rákóczi-uton

2 parkettes szoba, fürdő-
szoba, konyha, előszoba,
azonnal beköltözhető.

„Ardeal” Str. Postei (Ur)-u. 8

A váradai diákok uniformisa

A tankerületi főigazgató cáfolja a Világban

Ismeretes, hogy pár nappal ezelőtt az az öröndetes hír jelent meg a lapokban, hogy a közoktatásügyi miniszter erre az iskolai tanévre még nem teszi kötelezővé a középiskolai diákoknak az egyenruhaviselést. Erre vonatkozóan ma a következő közleményt kapjuk Gocan tankerületi főigazgatótól:

„Azokkal a hírekkel szemben, melyek egyes napilapokban a tanulók egyenruhájának nem kötelező voltáról szóló állítólagos miniszteri rendeletről napvilágot láttak, tekintve a dolog aktualitását, mindenekelőtt iónak látszik kijelenteni, hogy *olvan rendelet, mely a tanulókat felmentené az egyenruha kötelezettsége alól, mind a mai napig hozzám nem érkezett.*

Ismerve azonban a közoktatásügyi miniszter ur elvi álláspontját, e tekintetben helyvem valónak vélelem fölvilágosítani a t. szülőket, hogy a tanulóknak igenis kell egyenruhát viselniük a következő okokból:

1. Az okiráltságban már mindegyik be van vezetve.

2. Takarékosági szempontból, amennyiben olcsóbb és tartósabb, mint a polgári ruha.

3. Legjobb mód arra, hogy a szegény és gazdag tanulók közötti különbséget legalább külsőleg megszüntessük.

4. Elejét veszi mindennemű fényűzés hajlandóságnak, mely betegség manapság — saines — a tanuló ifjúság között is kezd elterjedni.

5. Az egyenruhának van nevelőhatása is, amennyiben az ifjúságot sok oly dologtól tartja vissza, melyet elkövetne, ha az egyenruha nem volna ráta.

Ezzel szemben, nehogy egyes tanulókat az egyenruha beszerzésével kapcsolatos költségek meg akadályozzák tanulmányaik folytatásában

a miniszter ur megengedi, hogy ne csináltassanak új egyenruhát, hanem a jelenben meglévő polgári ruhájuknak galériáját alakítsák csupán át oly formán, hogy a kabát teljesen csukott legyen.

Ha ellenben valamely tanuló oly szegény, hogy ezt se képes megtenni, az igazgató esetéről esetre fölmentheti az illetőket ez alól is. Ezuttal kötelessége mindegyik igazgatónak felhívni a tanulókat figyelmét arra, hogy a jövőben, ha új ruhát csináltatnak, csak egyenruha legyen.

Ami a tanuló lányokat illeti, azoknak a dolog oly egyszerű, hogy azt hiszem, egyetlen szülő sem fog ellenvetést tenni, amennyiben az egész uniformis egy ujas hátul kapcsoló egyszerű kötényből áll, amely megvédi a lányok ruháját a kopástól és beszennyezéstől, s így takarékosági szempontból is igen hasznos. Természetes dolog, hogy ez a kötény főleg kizárja a fényűzés lehetőségét, aminek fogynak örülni a szegény, hivatalnok szülők és azok anyjai, akiknek mindig fáj,

ha talán be nem vallják is, hogy ők nem tudnak a gazdagabb leányokkal lépést tartani az öltözködésben.

Végül kijelentem, hogy a kerületemben lévő középiskolák igazgatóinak a fentiek értelmében rendeletet is adtam ki,

Apponyi gróf elindult Amerikába

Gróf Apponyi Albertet, a legkiválóbb magyar politikai és közéleti nagyságot amerikai egyetem és különböző társadalmi szervezetek felkérték, hogy nagyobb amerikai városokban Európa politikai és gazdasági helyzetéről előadásokat tartson.

Apponyi a megtisztelő meghívásnak eleget téve Márv leányával ma elindult Amerikába, ahol két hónappal tovább marad és husz előadást fog tartani az Egyesült Államok nagyobb városiban.

amelyhez azok alkalmazkodni tartoznak.

A főigazgató ur kommunikéjére csak az a megjegyzésünk, hogy a szövegben forduló miniszteri rendeletet a kormány felhívatalos lapja, a *Világ* kategorikus formában közölte. Tehát valaki téved. Ahogy mi a főigazgató ur szigorú alaposságát ismerjük, t kell hinnünk, hogy a tévedés a miniszter részén van.

Hazajövet, november végén Lequitóban meglátogatja Zitát.

A robogó vonatról le akarták lökni a zsidó utasokat

Botrányos antiszemita hecc a jassi vonaton

Bukarestből jelentik: Jassiból tegnap délután elindult személyvonaton Jassi és Pascani állomás között egy antiszemita csoport megtámadta a zsidó utasokat. Valamennyi zsidó utast inzultáltak, aztán a csomagjaikat kidobálták a robogó vonatból. Rövidesen vagonba összehúzódtak őket, s mikor már együtt voltak, kinyitották a kocsiját s kiakarták lökni őket. A kétségbeesett zsidók egyike megpróbálta a vészféket. A vonat megállt, de az antiszemiták

olyan többségben voltak, hogy a vonat addig nem indulhatott el, míg valamennyi zsidó utas le nem szállt a vonatról.

Ott maradtak a nyílt pályán, a sinek mentén. Több asszony az izgalomtól elájult.

A leszállított utasok nekiindultak összeszedni a ledobált csomagjaikat. Két óra múlva a jassi állomásfőnökség, amelyet a vonat személyzete későn tudott csak értesíteni a botrányos incidensről, segélyvonatot küldött a leszállított utasokért.

Karácsonyi püspök az erdélyi katolikusok bukaresti utjáról

Most érkezett vissza bukaresti utjáról dr. Karácsonyi János c. püspök, aki a nagyváradi latin szertartású egyházmegyét képviselte a szerzetesrendek iskoláit ért sérelem ügyében a kormány előtt.

— Utjáról a Nagyváradai Estilap munkatársának ma a következőket mondotta:

— Anghelescu miniszter este háromnegyed hétre rendelte magához az erdélyi, csanádi, nagyváradi és szatmári egyházmegyék küldöttségeit, amelyek gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök vezetésével jelentek meg a kultuszminiszter előtt.

— Angelescu Pteancu vezérfelügyelő jelenlétében uira szemére lobbantotta a katolikus egyháznak, hogy a szerzetesrendjei külföldi összeköttetésekkel bírnak, holott a vallásügyi miniszternek hivatalosan is be volt és be van jelentve, hogy immár a premonstreieknek is külön főnökiük van Romániában. A miniszter végül csak annyit jelezte ki, hogy a hétfői minisztertanács, a katolikus egyház kérelmeiről nem döntött, s mivel ő most két napra elutazik végleges határozatot a minisztertanácsnak csak csütörtökön fog hozni, mert ő az egész iskola ügyét elébe terjesztette.

nács csak csütörtökön fog hozni, mert ő az egész iskola ügyét elébe terjesztette.

Pteancu a küldöttség előtt azt hajtogatta, hogy a szerzetesek más országokban mindenütt az állam nyelvén tanítanak. Sweiz, Belgium és az Egyesült Államok ellenkező példái nem vette figyelembe.

— Másnap, kedden a küldöttséget fél 11-kor Bratianu miniszterelnök fogadta egész szívvel, és a saját lakásán. Itt Majláth püspök rövid francia beszédben kifejtette az új miniszteri rendeletekből a katolikus egyházra háramló nagy sérelmeket és átadta az erre vonatkozó román nyelven írt emlékiratot.

— Ezután a küldöttség Banu vallásügyi minisztert kereste fel, akinek szintén átadta az emlékiratot és kérelmének támogatására kéré.

— Majd tisztelegtnük Dolci Angel o pápai nunciusnál, aki előtt feltártuk iskoláink veszedelmes helyzetét. A nuncius megígérte, hogy szerdán mindjárt meg fog jelenni a miniszterelnöknél és Duca külügyminiszternél és igyekezni fog a katolikus egyház jogainak, magas színvonalon álló iskoláinak megmentését keresztilvinni.

Miért marad el a holnapra hirtelen munkaszünet a rendőrprefektusnál

A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok és az Iparkamara együttes küldöttsége Barbu Romulusz vezetésével tegnap délelben felkereste Catana Aurél rendőrprefektust, akit arra kértek, hogy a holnapra elrendelt általános munkaszünetet vonja vissza. Tekintettel arra, hogy a közbeszó zsidó ünnepek amugy is megbénítják a város kereskedelmi életét, a tervbe vett és meghirdetett munkaszünet olyan helyzetet teremtené, hogy egy héttől négy napon át zárva lenne a váradai üzletek nagy része.

A rendőrprefektus méltányolta a küldöttség előterjesztését, majd pedig megtette az intézkedéseket, hogy a holnapra elrendelt munkaszünet hatályon kívül helyeztessék. A rendőrprefektus rá értesítése szerint tehát holnap az összes üzletek és üzemek egész napon át nyitva tarthatók.

Egy erdélyi színész pesti szerződése

A budapesti Magyar Nemzeti Színház a közelmúltban felleptette Táray Ferencet, a kolozsvári magyar színház régi gárdájának kitűnő szerelmes színészét. Táray, aki gyakran szerepelt a nagyváradi színházban is élénk érdeklődést váltott ki szereplése pedig a Nemzeti Színház direktorióját késztette rá, hogy szerződési ajánlatot tegyen, amely azonnal érvénybe lép, ha Táray kolozsvári szerződése lejár. — Azonban Táray, mint most táviratunk értesít, nem szándékozik visszajönni többet Erdélybe, de nem fogadta el a pesti Nemzeti Színház ajánlatát sem, hanem megszerződött a budapesti Renaissance Színházhoz.

Darabokra lépett a mozdony egy barátkai öreg asszony

Halálos vasuti baleset történt a közeli Barátka állomáson. Domokos Mária 70 éves barátkai asszony, tegnap a késő esti órákban a sinek között botorkált. Az amugy sem jól halló asszonyság nem vette észre a vonat vészjelzését és a hatalmas mozdony kerekei a szó szoros értelmében széjjel szakgatták. A szerencsétlen asszony holttestét darabokban szedték ki a vonat kerekei alól. A vizsgálat megállapította, hogy az öreg asszony saját vigyázatlanságának lett az áldozata.

Földrengések Olaszországban

Párizsból jelentik: Bretagne-félszigeten husz másodpercig tartó heves földrengést észleltek.

Rómából jelentik: Svacuzában hosszantartó földrengés volt. Ugyszintén Maltában is, ahol több ház összeomlott. Földrengések hírét jelentik több olasz szigetről is. Részletek hiányoznak.

APRÓHIRDETÉSEK

LAKÁS

KERESÉK magánháza bérbe, hol nagyobb iparüzemnek alkalmas helyiség és háromszobás lakás volna azonnal átvehető. Cím: Ferdinánd király (Rákóczi) ut 15. kapu alatt balra. 197

BUTOROZOTT szoba központban kiadó, esetleg ifodának is. Rimanóczy-utca 12. fszt. 2. 191

FIATAL házaspár keres egy szobás, konyhas lakást, lélepest fizetek, ügyökökkel nem tárgyalok. Cím: Sonnenfeld nyomda portásánál. Ny 195

KÉT intelligens fiatal ember lakást kaphat Csengeri-utca 9. 195

ALKALMAZÁS

KETTŐS könyvvitelben képzett vagy ebben teljes gyakorlatlalt bíró segéd könyvelő felvétetik az Adria Biztosító Társaság nagyváradi vezérigénkségénél. 194

MINDENES főzőnőt jó bizonyítványokkal keres kis család. Cím a Hegedűs hírlapirodában. 194

NEVELŐNŐNEK ajánlkozok intelligens magyar leány, 1-2 gyermek mellé. Vidékre is elmegy. Cím: Hegedűs hírlapirodába kéré. 1000

NÉMET kisasszonyt keresek 9 éves fiához. Cimeket a Hegedűs hírlapirodába kérék. 11

TAKARITÓNÓT azonnalra keresek garsonlakás takarításához. Jelentkezni a Nagyvárad kiadóhivatalában Károly herceg (Szilágyi Dezső) ucca 6. 194

JÓL főző szakácsné csakis jó bizonyítványval rendelkező felvétetik Komlós Aladárnál, Szaniszló-ucca 11. 163

TÖBB évi gyakorlatlalt bíró pénztárosnő állást keres. Cím: a Hegedűs hírlapirodába kérék. 156

KERESKEDŐ tanuló felvétetik fizetéssel az Oláry I. céghez. 183

GYAKORLOTT gépirónót perfect román-magyar nyelvtudással, lehetőleg azonnali belépésre, valamint egy fiatal gyakornokot keres a Pátia vagon gyár Vládu Aurel (Vámbáz) ucca 6. 178

KERTÉSZ kerestetik mielőbb a nagyváradi sörgyárnál. 179

KERESÉK azonnalra egy jó házmesteri, aki mosást és vasalást vállal. Csengeri-ucca 10. 187

MINDENES azonnali belépésre felvétetik Szántó tőzsde Sztaroveszky-ucca (Nagyúti) mellett. 194

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ egy 16 karban levő szélőn sürgősen, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 30. jobbra. Megtekinthető csak délután 2-4-ig. 154

EGY keveset használt sötétkék öltöny magas termetre eladó. Horia (Báthory) ucca 16. ajtó 10. 916

TELJESEN 11 kötet Pallas lexikon olcsón eladó. Cím: Hegedűs hírlapirodában. 900

EGY nagy helyiség ifodának, üzletnek vagy raktárnak kiválóan alkalmas Ferdinánd király (Rákóczi) uti központban kiadó. Cím: Hegedűs hírlapirodában. 184

Önnap 7 köznap

Estilap

RAGLAN TELIKABÁT és ÖLTÖNY SZÖVETEK nagyvárosi stílusban és kicsi árban. **SZÉKELY** posztóruházban, Kossuth-u. 5. ELADÓ egy új fekete férfi ösz. felöltő. Lakatos-ucca 11. szám Bárányne. 163

David és Kohn uri szabók Teleky-u. 4. Elsőrendű ruhát készítenek hozott, valamint saját bel- és külföldi szövetekből.

KÜLÖNFÉLÉK

ELVESZETT arany emlékérem, egyik oldalán lőherével, másikon félrással, Ernő aláírással. Nem mint érték, de mint emléktárgy becses. Megtaláló illő jutalomban részesül. Frankl Róza, Cuza Voda (Szacsavay) ucca 13. 136

TÖBB éve fennálló szabászati és varró szakiskola október 1-én kezdődik meg. Ugyanott angol, francia és gyermek ruhák kiszabását kedvező díj mellett ellátlják. Szabást 6 h. alatt lehet megtanulni pesti módszer szerint. Schlauch-tér 2. 136

E hó 16-án találtam egy vadászkutyát. Igazolt gazdája jelentkezzen Cuza Voda (Szacsavay) ucca 89. 189

KÉT iskolás gyermeket (12-16 éves) teljes ellátásra elvállalok, zongora használat. Cím: Hegedűs hírlapirodában. 190

ZENEAKADÉMIAI KOTTÁK
 Bach-Bartók
 Bach-Szendy
 Chován iskola
 Beyer iskola
 Bertini-Chován
 Czerny-Szendy
 Thoman gyakorlatok stb stb.

és minden más kotta kapható a **HEGEDÜS HIRLAPIRODA** zenemű osztályában

Perzsa szőnyegek
 gyári szőnyegek minden nagyságban, hencsértakarók, függönyök, átoszobák nagy választékban. Werthelm Kassák minden nagyságban, lezállított árakban.

Beck és Benjámín
 Strada Cogălniceanu (Várodi Zsigmond)-u. 11. Telefon 1703 725

Minden más sör felülmul az ujaradi világos és dupla-malátá
„Bika” sör
 Hónig Mór és fia
 Bihar-megyei és nagyváradi főlerakat Telefon 187
 Cafea Victoriei No. 1.

Nadrágnya levelet és gyökereit fenyőborokat, anyarozsót belendeket, csudafalevelet, csipett ürmet, hárs-favirágot és egyéb gyógynövényeket vesz és mintázott ajánlatokat kér **Schönberger Herman** Prieav, Csehország

Gyermeke lesz
 a legelegánsabb akorzon, ha gyermekkosiját **Szöke Miklós-nál** Szt. János-u. 22. szerzi be. Ugyanott új huzatok, ernyők, gummitások és mindennapi javítások a legolcsóbban és leggyorsabban készülnék. 755

Pianino
 Gebrüder Stigl gyártmányú **klon hangu**, kereszthurosfém szerkezetű teljesen új állapotban sürgősen eladó. **Sternbergnél** Szent László-utca 2. Telefon 13-45

Diák egyenruhák
 csinos kivitelben legjutányosabban **Wolláknál** Str. Cogălniceanu (Várodi Zsigmond-utca) 11. a Tüzőtőlaktányával szemben

ELADÓ HAZAK
 Szilágyi Dezső-u. Uri-uccán, Szent János-u. Szaniszló-u. Hodosi-u. Bunyitav Liget, Mocsár-u. Paris-u. Gyár-u. Kolozsvári-u. Szmétka-u. Hodosi-u. Berkovits-u. Szöllőtelep, Damjanich-u. és még a város minden részében beköltözhető házak 65 ezer leitől 3 millióig, vannak lakások, üzletek, szőlők, földek, birtokok. Ha lakást, házat, földjét, butorozott lakást eladni, kiadni, cserélni akarja forduljon bizalommal hozzám, diszkrétan azonnal elintézem. Lakásokat 24 órán belül eladok. Bizományba bármit elfogadok.
WEISZ GIZI közvetítő irodája Nyomda-utca 4. (Szaniszló-u. sarok) 725

Tudja melyek a legújabb

Könyvszenzációk?

Paul Reboux: Lepkelanc
 Marguerite: A prostituáltak
 Erdős Renée: Nagy sikoly
 Dostojevski: Kis hős
 Baffico: Győzedelmes asszony
 Heimburg: Anna Liza
 " A két elkerült
 " A boldogság
 " Egy szegény lány
 Jack London: Az éneklő kutya
 Méray Horváth? Két primadonna
 Szenes Béla: Vidám irások
 " Buta ember
 Terstyánszky: Repülő család
 Ujhelyi: Akit a nők szeretnek
 Courts Mahler: Éva
 Courts Mahler: Hűtlen asszony
 Courts Mahler: Isten vedled drágám
 Courts Mahler: A Konzul felesége
 Courts Mahler: Látszat csal
 " Szent házasság
 Courts Mahler: Vergődő szívek
 Karinthy: Kötéltánc
 Bourranghs: A dzsungel fia

Ezeket a könyveket elolvashatja a **HEGEDÜS HIRLAPIRODA** kölcsön-könyvtárában